Espai Viu

EL BUTLLETÍ SOBRE MEDI AMBIENT I CIUTAT DE L'AJUNTAMENT DE GRANOLLERS Gener 2003. Núm. 0

PRESENTACIÓ

Aquest butlletí us vol convidar a reflexionar sobre molts aspectes de l'actual estil de vida que determinen la nostra ciutat futura: com ens movem, quins i quants residus produïm i on els dipositem, quanta aigua gastem, quina energia utilitzem, on anem en el temps de lleure, com respectem els espais naturals, com ens relacionem amb els altres ciutadans... Amb l'Auditoria Ambiental del municipi (1999) es van aprovar un seguit d'accions a fer perquè el desenvolupament de Granollers respectés el medi ambient. Ara, interessa conèixer què s'ha fet , quines accions estan en curs, així com quines noves propostes cal incorporar. L'edició del butlletí es farà a l'oficina de l'Agenda 21 Local del Servei de Medi Ambient i a més d'informar sobre el que es treballa a l'Ajuntament, ha de servir d'espai de reflexió i opinió en relació amb el model de ciutat desitjable per a les nostres generacions futures.
El butlletí es preveu que s'editi semestralment i en les edicions següents, també en format digital per tramesa electrònica, tractarem els temes en què vosaltres estigueu més interessats, incorporant les opinions que ens feu arribar. Animeu-vos a escriure'ns i recordeu que a més de poder subscriure-us al butlletí podeu enviar-nos els vostres comentaris, iniciatives o propostes a la nostra adreça electrònica
o trucar-nos al 938 42 67 35. Esperem comptar amb la vostra col·laboració!

Oficina de l'Agenda 21

S'ELABORA EL NOU INSTRUMENT DE PROTECCIÓ I GESTIÓ DELS ESPAIS NATURALS I ELEMENTS BOTÀNICS DE GRANOLLERS

Bosc de Sant Nicolau. Foto: Pere Cornellas

Actualment l'Ajuntament de Granollers està elaborant el Pla especial de protecció i gestió del patrimoni natural amb previsió d'aprovar-lo a principis de 2003. El Pla és un instrument de planificació específica dels espais naturals i elements botànics d'interès municipal que pretén conservar-los, protegir-los i divulgar la seva existència educant als ciutadans en el seu respecte i gaudi.

Les característiques del nostre territori han canviat molt en les darreres dècades. La proximitat de Granollers a l'Àrea Metropolitana de Barcelona ha fet que hagi vingut més gent a viure-hi, que més indústries s'hi hagin instal·lat i s'hagi hagut d'augmentar el nombre de carreteres. Els espais naturals de la comarca han estat els principals elements que han patit la pressió de tots aquests factors amb la conseqüent reducció de la seva extensió que ha debilitat els seus valors ecològics.
La ciutat de Granollers ha anat creixent tot ocupant antics camps agrícoles, zones de transició entre la ciutat i el bosc, i actualment costa delimitar el que són espais naturals i espais agroforestals dels espais pròpiament urbans. Tenint present la importància tant ecològica (conservació de la biodiversitat) com social (excursionisme, educació ambiental, etc.)

d'aquests espais, cal una planificació específica que en l'àmbit local, a Granollers, es concreta en el Pla especial de protecció i gestió del patrimoni natural. El Pla especial està constituït per unes normes de protecció, un estudi econòmic i financer i per dos catàlegs: el catàleg d'Espais Naturals d'Interès Municipal (ENIM) i el catàleg d'Elements Botànics d'Interès Municipal (EBIM).
En conjunt, els espais inclosos en aquests catàlegs representen aproximadament un territori de 181,16 hectàrees. Amb la identificació i regulació d'aquests espais es pretén:

- Protegir el patrimoni natural, però no fer una planificació de les àrees de sòl no urbanitzable.
- Protegir els punts amb rellevància paisatgística.
- Conservar la xarxa de camins interiors i de connexió entre espais.
- Establir un vincle amb la història i els valors socials, culturals i patrimonials dels propis espais naturals.

EL PRIMER PAS: ELABORACIÓ DELS CATÀLEGS

L'article 69 de la nova Llei d'urbanisme de Catalunya preveu que:
Per aconseguir l'efectivitat de les mesures urbanístiques de protecció de monuments, edificis, jardins, paisatges o béns culturals, les administracions competents han d'incloure en un catàleg els béns que calgui protegir.
L'elaboració d'aquest catàleg en l'àmbit local es descriu a l'article 20 del Pla general d'ordenació urbanística (PGOU) (1984/1993) que ja preveia formar "un catàleg de construccions o edificis d'interès artístic, històric, arqueològic o típic i dels llocs i elements naturals d'interès".

Bosc de can Pagés. Foto: Pere Cornellas

El catàleg d'Espais Naturals d'Interès Municipal (ENIM)

A Granollers s'han catalogat disset Espais Naturals d'Interès Municipal (ENIM) que cal protegir.
El catàleg consta d'unes fitxes on es descriuen les principals característiques de cada espai: accessos, flora i fauna, ús actual, usos compatibles, infraestructures, projectes de recuperació previstos, etc. El treball de documentació ha anat a càrrec del mòdul de medi ambient del taller d'ocupació Antoni Jonch i Cuspinera.

El catàleg d'Elements Botànics d'Interès Municipal (EBIM)

Aquest catàleg inclou arbres singulars, no tan sols per les seves dimensions, sinó per diferents característiques i valors com la seva monumentalitat, singularitat o raresa, situació, valor històric i popular, representativitat de la zona, etc. Com en el cas dels espais naturals s'han elaborat unes fitxes tècniques per a cada arbre. El Museu de Ciències Naturals de Granollers ha desenvolupat el treball d'identificació d'aquests elements botànics, mentre que el procés de documentació i elaboració de les fitxes ha estat dut a terme per Joaquim Comas.
Aquestes fitxes tècniques, tant dels espais naturals com dels arbres catalogats, es poden consultar als arxius del Servei de Medi Ambient i es preveu la seva incorporació a la pàgina web de l'Ajuntament o la seva edició en CD-ROM.
Ambdós catàlegs serveixen de base per elaborar el planejament especial que protegirà el paisatge, els espais forestals i de conreu i la vialitat rural.

EL SEGON PAS: PER QUÈ UNES NORMES DE PROTECCIÓ ESPECIAL?

Aquest Pla especial de protecció i gestió del patrimoni natural juntament amb el Pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic i arqueològic de Granollers i els catàlegs pertinents s'inclouran en la redacció final del PGOU (actualment en revisió).

Catàleg d'Espais Naturals d'Interès Municipal (ENIM)

1. Bosc de Can Cabanyes
2. Bosc de Can Català
3. Bosc de Cal Ceballot
4. La Costa (bosc de Can Many, bosc de Can Riera, bosc de Can Feliuà i bosc de Ca n'Amat)
5. Bosc de Can Ferran
6. Bosc de la Font del Ràdium
7. Bosc de Can Gordi
8. Bosc de Can Mayol
9. Bosc del Molí dels Capellans
10. Bosc de Can Pagès
11. Bosc de Sant Nicolau
12. Verneda de Can Gili
13. Riera Carbonell
14. Riu Congost
15. Torrent de Can Ninou
16. Torrent de la Font del Ràdium
17. Torrent de Sant Nicolau

Què significa tenir un pla especial de protecció del patrimoni natural en relació amb els ENIM?

Una vegada catalogats els disset espais naturals en sòl no urbanitzable i urbà del municipi de Granollers, cal garantir les seves funcions tant ecològiques com socials. El Pla especial de protecció i gestió del patrimoni natural permetrà en el vessant ecològic:

- Connectar amb altres espais naturals propers, com els cingles de Bertí i el Montseny amb la Conreria, Sant Mateu, Céllecs i la serra del Corredor.
- Connectar amb altres espais naturals de municipis veïns.
- Conservar i enriquir la biodiversitat d'aquests espais (agroforestals i fluvials).

En el vessant social, el Pla establirà el marc per definir els usos que hauran de fonamentar-se en:

- L'educació i difusió dels valors culturals, paisatgístics i ambientals entre la població (exposicions, tallers, etc.).
- L'estimulació de l'ús d'aquests espais en el temps de lleure, fent-los més accessibles i dotant-los d'equipaments i d'informació.
- Implantar un model de relació amb el territori més respectuós amb l'entorn i amb els valors culturals i naturals del municipi, tenint en compte el vincle d'identitat entre la població i els espais.

DESCOBRIM ELS NOSTRES ESPAIS NATURALS

Els dies assolellats d'hivern són també una bona època per descobrir els espais naturals que tenim a Granollers. Des de l'Oficina de l'Agenda 21 del Servei de Medi Ambient us proposem dues excursions:

Per la serra de Ponent, de la Verneda de Can Gili a la Font del Ràdium

Amb aquest itinerari descobrireu la vegetació de ribera, reconeixereu camps on no fa gaires anys es conreava la vinya i l'olivera, podreu contemplar unes bones vistes de Granollers i del Montseny i acabar bevent aigua a la Font del Ràdium, l'aigua de la qual antigament s'embotellava amb el nom *Aigua de Palou*. És una passejada d'una hora apta per a totes les edats i que permet gaudir de l'entorn natural que tenim tan a prop de la ciutat.

Per la serra de Llevant fins a arribar a la ribera del riu Congost

Utilitzant els antics camins de comunicació amb els pobles veïns podreu descobrir terrenys en què s'elabora adob natural i ecològic de molta qualitat, contemplar des de la l'àrea de descans del Pedró les valls dels rius Congost, Mogent i Besòs, la plana del Vallès i les muntanyes que l'envolten, etc. Una vegada al riu podreu seguir directament fins al passeig Fluvial a través del camí de Can Bou o seguir el Camí Ral fins a Granollers, cosa que us permetrà conèixer edificis amb valor històric per al municipi com la Torre de les Aigües i arribar a les noves instal·lacions del Parc Firal.

I per als qui no vulgueu fer tan exercici podeu passejar vora el riu tot seguint l'evolució històrica del riu i la ciutat amb els plafons informatius que trobareu al marge esquerre, des del carrer de Sant Tomas d'Aquino al Parc Firal.

(Si voleu més informació a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà es pot aconseguir la guia ***La font del Ràdium. Una passejada per la serra de Ponent*** i ***El Pedró. De la serra de Llevant a la ribera del riu Congost*** dins la col·lecció **Rutes per Granollers** editada pel Servei de Medi Ambient de l'Ajuntament de Granollers, també disponibles a la pàgina web de l'Ajuntament **www.granollers.org**).

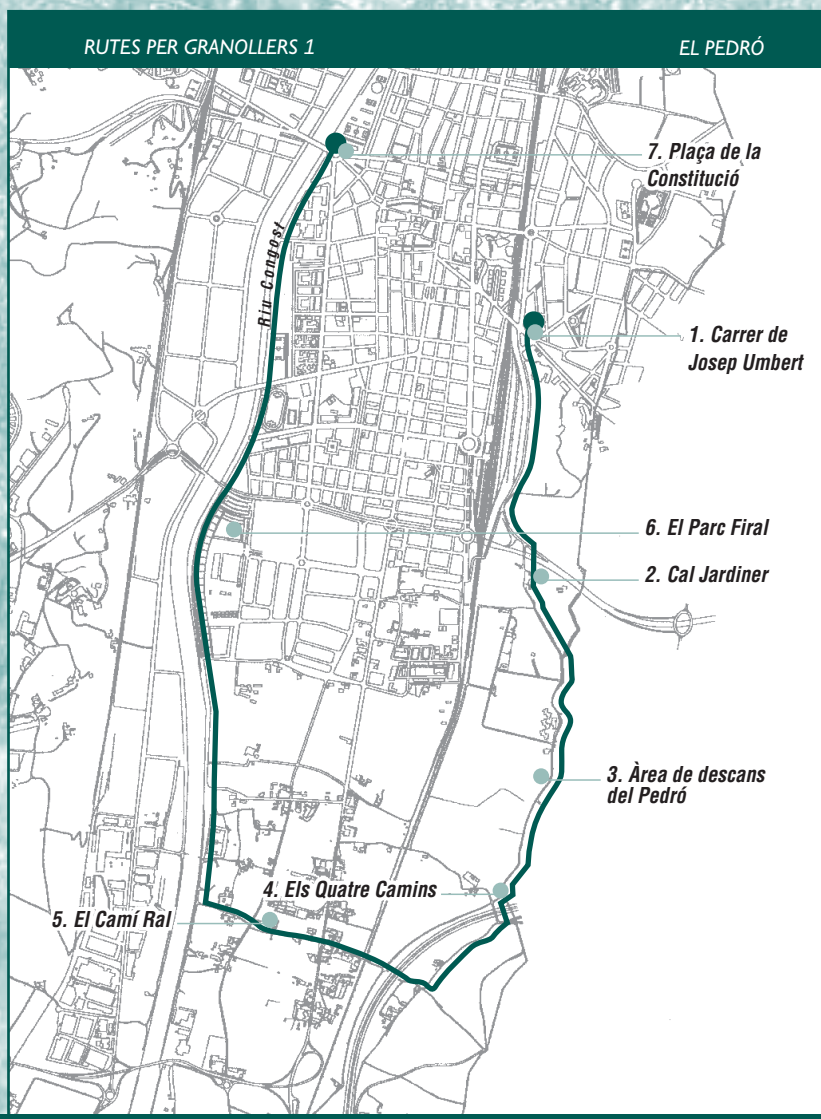

ENERGIA SOLAR

ORDENANÇA REGULADORA
Seguint la inciativa d'altres ajuntaments a Catalunya (Barcelona, Sant Joan Despí, Esplugues de Llobregat, Montcada i Reixac, Terrassa, Cardedeu...) s'elabora una ordenança solar que regularà la instal.lació de sistemes d'aprofitament solar per escalfar aigua calenta en edificis i instal·lacions.

SUBVENCIONS
L'Ajuntament de Granollers amb l'objectiu de promoure la implantació d'energia solar tèrmica i fotovoltaica al municipi ofereix des de fa dos anys subvencions per a la instal·lació de sistemes d'aprofitament de l'energia solar. L'objecte de la subvenció són les instal·lacions solars fetes durant l'any en curs de sistemes solars:

- tèrmics
- fotovoltaics on no arribi la xarxa elèctrica

La quantitat subvencionada varia en funció de la superfície útil de captació en el cas de l'escalfament solar d'aigua (210.35€/m2) i sobre la base de la potència instal·lada (3.61 €/Wp generat) quan es tracta d'instal·lacions fotovoltaiques. Enguany s'han sol·licitat 4 subvencions, fet que demostra un creixent interès dels ciutadans en les energies renovables respecte de l'any anterior.
Aquestes subvencions són compatibles amb les que poden concedir altres administracions.

L'ABOCADOR DE PALOU, RECUPERACIÓ I SANEJAMENT DE L'ENTORN FLUVIAL

El març de 2003 està previst inaugurar el Centre d'Educació Ambiental de Can Cabanyes, al marge dret del riu davant de l'estació depuradora d'aigües residuals de Granollers, que ha de tenir la funció de centre d'informació i educació de l'entorn del riu, la zona humida i la flora i fauna de la zona. Part d'aquest entorn fluvial del Congost a Granollers s'està recuperant gràcies a les ajudes rebudes dels Fons de Cohesió de la Unió Europea, l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i la Junta de Residus. L'actuació es desglossa en dues fases:

1) Confinament dels residus de l'antic abocador de residus sòlids urbans (volum estimat = 250,000 metres cúbics) en un vas estanc, i segellament superficial;

2) Neteja, creació de zones verdes, d'itineraris de lleure a l'entorn fluvial, i construcció d'un aiguamoll per a la reutilització de l'aigua residual procedent de l'estació depuradora d'aigües residuals de Granollers (EDAR). Es preveu, per una banda, utilitzar les aigües de l'aiguamoll per regar les plantacions i, per altra banda, conduir les aigües tractades fins a una bassa d'emmagatzematge d'aigües, propera al parc firal, el que permetrà una millor regulació del reg.

SISTEMA DE CONTROL DE LA DESPESA ENERGÈTICA DE L'AJUNTAMENT DE GRANOLLERS

L'Ajuntament de Granollers disposa d'un sistema per controlar la despesa energètica municipal basat en un programa informàtic Win Cem (ICAEN) que facilita la gestió i el control de les factures de subministraments possibilitant la detecció de qualsevol desviació o consum excessiu de les instal·lacions sobre la base de les dades enregistrades històricament.

L'objectiu bàsic d'aquest sistema de control és planificar l'ús racional dels recursos, evitar un consum innecessari i promoure programes d'estalvi energètic. Per tal de gestionar el sistema s'ha format el Grup de Gestió Energètica amb representants del Servei d'Obres i Projectes, de l'Àrea de Serveis i Via Pública i del Servei de Medi Ambient. El grup examinarà informes periòdics relatius a la despesa energètica de l'Ajuntament i proposarà els canvis necessaris per reduir el cost, i per tant, el consum d'aigua i electricitat.

Per a properes seccions del butlletí ens agradaria comptar amb la vostra opinió:

• Quin tema ambiental us preocupa? • Quines iniciatives coneixeu a més de les organitzades per l'Ajuntament? • Teniu propostes a fer? • Voleu enviar-nos algun article vostre?

Envieu-nos els vostres comentaris a:

oficinaA21L@ajuntament.granollers.org

AVANÇA GRANOLLERS CAP UN MODEL DE CIUTAT SOSTENIBLE?

L'Ajuntament de Granollers, com a resultat d'un estudi sobre el municipi (Auditoria Ambiental), va aprovar l'any 1999 el Pla d'acció ambiental (PAA) que recull 176 accions a fer a mig termini, consensuades amb diversos agents socials de la ciutat. Després de posar en marxa aquest Pla d'acció ambiental, cal elaborar i aprovar un pla de seguiment que avaluï i controli el grau d'avanç cap al model de ciutat desitjat en el temps i n'informi a tots els sectors de la població.

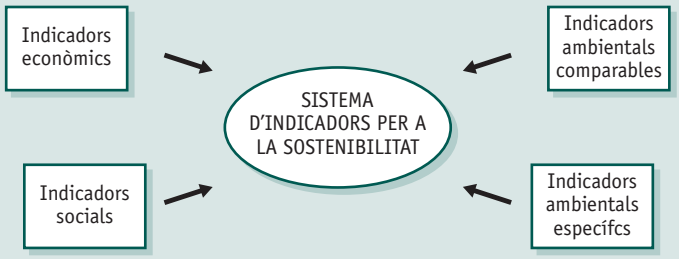

El Servei de Medi Ambient de l'Ajuntament de Granollers treballa en l'elaboració d'aquest Pla de seguiment, que ha de basar-se en un sistema d'indicadors que reculli totes les dimensions del desenvolupament sostenible de la ciutat (medi ambient, sistema econòmic, social i institucional). Així el sistema d'indicadors de sostenibilitat de Granollers tindrà tres eixos principals:

1. Model de ciutat per a generacions futures: indicadors ambientals, socials i econòmics
2. Grau d'assoliment del Pla d'acció ambiental (PAA)
3. Contrast amb altres municipis: a) indicadors de la Xarxa de ciutats i pobles cap a la sostenibilitat. b) indicadors europeus

Edició: Oficina de l'Agenda 21 Local. Servei de Medi Ambient. Ajuntament de Granollers. Imprés en paper reciclat